

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

În an. . . . . 180 Lei
 Pe jumătate . . . . . 90 Lei
 în America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică
 Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei, a doua și a treia oră 4 Lei.

Sfatul de plugărie dela București

Peste patruzeci de țări din Europa și-au trimis pricepătorii în ale plugăriei la București, să se sfătuiască despre economia câmpului — **Invățămintele „Congresului internațional de agricultură“**

Țara noastră a avut de curând o mare onoare. Pela începutul lunii curgătoare s'a ținut adică la București marele sfat al celor mai buni pricepători în ale plugăriei din toată lumea, sau, cum i-s'a zis acestui sfat: „*Congresul internațional de agricultură*“. Sfatul a fost însă nu atât al celor cari înșiși țin de coarnele plugului sau cosesc și cresc vite, adică nu al țăranilor, ci mai mult al oamenilor de știință în ale plugăriei, al celor cari conduc plugăria cu mintea și cu chibzuiala, cu peana și cu învățătura. Congresul dela București a fost deci mai mult al cârmacilor, al plugarilor cărturari, cari, chiar dacă nu mai țin astăzi de coarnele plugului, au ținut odată, măcar în școlile de agricultură, și trăiesc pe urmele ei, ca proprietari de pământ sau ca îndrumători prin ministere.

Sfatul plugăresc dela București, la care au luat parte vre-o patru miniștri, profesori vestiți și agronomi de toată mâna din celea mai înaintate țări ale lumii, pe lângă cinstea cea mare ce ne-a făcut-o, a avut învățăminte foarte mari, pe cari e bine să le cunoaștem și să le luăm la inimă, spre folosul nostru, al tuturor.

Mai întâi de toate, toți pricepătorii din toate țările, au arătat, că dela războiu încoace meseria plugărească luptă *pretutindeni* cu mari greutate. Plugăria cere astăzi trudă multă și dă câștig mai puțin decât ar fi cu lege, după oste-neala pusă. Cere cheltuieli, pe cari, de multeori, nu numai că nu ți-le întoarce cu camete, dar rămân pierdute cu totul.

Pricinile sunt multe. Intre altele, plugăria nu merge din lipsă de lucrători. Lucrătorii se trag spre orașe, unde se câștigă mai mult și mai pe hodină. Industria, adică meșteșugurile și fabricile, sunt mai răsplătitoare decât plugăria.

Însă, cum agricultura este temelia vieții omenesti, căci ea ne dă pita și toată hrana, nu trebuie lăsată în starea rea în care se găsește. Ea trebuie înnoită și reînviată. Trebuie o *plugărie nouă*.

Pricepătorii cari s'au adunat la București și-au dat părerea, că plugăria zilelor noastre nu se poate înnoi decât prin întovărășiri și organizare. Plugarii trebuie să-și deie mâna, să se însoțească în obștii, ca să-și cumpere unelte mai bune, mașini, tractoare, pluguri moderne și alte asemenea, ca să poată lucra mai ușor și mai bine pământul, și să facă bucate mai de soi și mai cu preț la vânzare. Să se însoțească și spre a-și vinde bucatele împreună, la timp mai potrivit, și cu câștig mai mare.

S'a găsit, că în deosebi noi Românii facem o plugărie prea bătrânească, prea învechită, care nu mai poate ținea pas cu plugăria altor popoare și așa noi scoatem cel mai puțin folos dintr'însa. Trebuie să ne sufucăm și noi cari avem cel mai bun și mai mănos pământ din lume, să facem bucate mai bune și mai multe. Iar aceasta n'o putem face, dacă nu ne folosim și noi de mașini și de toate înlesnirile pe cari le dă *știința plugărească*.

Să nu căutăm a ne trimite copiii tot numai la *școli de domnie*, care a ajuns și ea astăzi mai mult o sărăcie-lucie decât o viață fără griji, ci să-i dăm la școală plugărească și să-i aducem acasă, la glia străbună, care poate da, prin înnoire și cuminenie, pită mai bună, decât peana de prin cancelariile statului. Noi începem a avea prea mulți coate goale, prea mulți cântăliști, și prea puțini plugari. Prea mulți mănăcători de bugete și prea puțini economi. Iar cum bugetele statului ies mai mult tot de pe spatele plugarilor, țara noastră, cu noi dimpreună, având prea

mulți „tiffinderi“ și „mațe fripte“, va ajunge la dobă, la licitație.

În locul prea multelor școli de „nădrăgari“, ar trebui să avem școli de plugărie, sau *învățământ agricol*, care se potrivește mai bine într'o țară de plugărie ca a noastră. Avem prea multe licee, prea multe școli normale, prea multe școli domnești și prea puțină învățătura plugărească! O țară săracă și amărâtă ca Olanda, se ține numai cu untul și cu brânzeturile ei, iar noi ne înglodăm în datorii și în împrumuturi cu câmpiile și cu văile noastre mănoase și bine cuvântate de Dumnezeu. Ne vor pune capul domniile, că nu știm prețui îndeajuns plugăria și pe plugari.

Și s'a mai găsit în sfatul dela București, că plugăria are lipsă de *credit agricol*, bine organizat, adică de împrumuturi ieftine pe seama cultivătorilor de pământ cari să nu fie belți de împrumuturile de pe la băncile domnești și industriale. Cu asemenea lucruri ar trebui să-și bată capul cârmuitorii țărilor, mai mult decât cu sporirea cântălăriilor și a legilor pe hârtie. Plugăria trebuie întărită și organizată, căci altfel vom ajunge să ne țină cu grâu și cu mălai Americanii și Negrii de prin Africa, iar noi vom purta poverile împrumuturilor, îmbrăcați în nădragi și'n țoale domnești. Iar decât domn flămând, mai bine „pălmaș“ sătul și mulțumit.

Astfel de învățături se desprind din marele sfat agricol dela București, pe cari dacă vom știi să le folosim, va fi bine de noi. Iar dacă nu, Domnu' Rist și cu tovarășii lui, cari ne stau după cap ca controlori ai creditorilor străini, ne vor încăleca și mai mult, și vom ajunge robi în țară liberă și bogată. Ceeace să nu fie!

Din viața vechilor creștini

Sclavii romani și creștinismul

Groaznică a fost viața bieților creștini din temnițele romane, și mai groaznică a fost însă viața slugilor sau sclavilor romani. Pe vremuri, când Romanii erau încă mai săracuși și se ocupau mai ales cu lucrul pământului, sclavii romani duceau o viață asemănătoare cu a slugilor noastre. Erău priviți ca niște membri de familie și mâncau împreună cu stăpânii lor. Mai târziu însă, după ce Romanii începuseră să cucerească lumea întreagă, din mulții prizonieri de războiu făcuseră sclavi, așa că erau unii domni mari cari aveau mii, chiar zeci de mii de sclavi. Mai era apoi o lege romană care poruncea ca acei oameni liberi cari nu-și puteau plăti datoriile, să fie vânduți drept sclavi.

Rând pe rând Romanii se îmbogățiră atât de mult, încât le era lene și rușine să muncească. Toată munca o isprăveau deci sclavii, iar nobilii romani leneveau, își petreceau, mâncau și beau.

Viața sclavilor în schimb era o adevărată nenorocire și jale. Le mergea mai rău decât vitelor noastre, și erau vânduți la târguri. Negustoria de sclavi era o afacere dintre cele mai bănoase, iar negustorii aveau prăvălii anume pentru acest scop. Bieții sclavi ședeau pe niște scaune sau pe o piatră și aveau legată de gât câte o tăbliță pe care era scris, de unde e, de câți ani e, ce știe să lucreze, și ce slăbiciuni are, pentru că negustorul era răspunzător de sclavul pe care-l vindea. La început prizonierii de războiu se vindeau cu câte 1200—1500 lei. Sclavii mai de seamă cu câte 8,000 lei, o fată între 8,000—24,000 lei. Un domn cu numele Lutatius Catulus a cumpărat un sclav cu 600,000 lei. Un bucătar bun costa 90,000 lei, un nobil roman cu numele Selanus a cumpărat un sclav cu 400,000 lei.

Se pomenesc persoane cari aveau 10,000—20,000 sclavi, un nobil cu numele Crassus avea 500 de sclavi, cari erau numai zidari pe lângă alte mii de sclavi în case și la câmp. Pe vremea împăratului Claudius numărul populației din întreg imperiul roman era de 180 milioane suflete, dintre cari 60 milioane liberi și 120 milioane sclavi.

Pentru cele mai mici greșeli bieții sclavi trebuiau să sufere cele mai aspre pedepse. Palmele peste obraz erau pedepsele cele mai obișnuite, dar totdeauna așa de rușinoase încât sclavii mai bucuroși cereau să fie biciuiți decât palmuiți. Mai primeau apoi și pumni peste gură, așa că le săreau dinții și ochii. Sclavii cari slujeau în casele dela orașe ale stăpânilor erau cei mai fericiți, în schimb însă pentru cea mai mică greșală erau trimiși la țară, unde erau bătuiți cu băta sau cu biciul și închiși în pivnițe. Unli rășneau toată ziua la moară, alții pompau apă, sau erau trimiși în băile de sare, de aur, argint sau plumb. Mulți lucrau cu capetele legate și cu capul pe jumătate ras. Unora li-se puneau cătușe și la mâni și la gât. Una dintre cele mai grele pedepse era, când sclavul legat cu capul în jos era lovit cu biciul sau cu vergi. Altă pedeapsă

era, *furca*, când sclavul era purtat pe stradă cu un lemn în formă de V după gât și cu mâinile legate de cele două părți mai depărtate ale lemnului. Dintre pedepsele cu moarte li-se aplica răstignirea și aruncarea la lei. Celor ce fugeau dela stăpâni le ardeau picioarele cu fierul roșu, ori le însemnau fruntea cu fierul roșu cu litera F (fugitivus), celui ce fura i-se ardeau mâinile, celui lacom pântecul, minciunosului limba. Un nobil roman își hrănea peștii din lacul său cu carnea sclavilor săi.

Și să nu credeți că numai stăpânii erau atât de cruzi față de sclavi, nici doamnele nu erau mai altfel. De mâinile doamnelor atârna veșnic un pumnal sau cuțitaș cu care își împungeau sclavele, îndată ce greșeau ceva când le pieptănuau ori le scâldau. Dacă murea vreo sclavă, nu era nici un năcaz, le aruncau de o parte și le îngropau.

Oricine-și poate închipui, ce fericire a fost pentru acești sclavi creștinismul, care predica egalitate și frățietate între sclavi și domni. Nu e mirare deci că foarte mulți sclavi primiră cu cel mai mare drag învățăturile Domnului nostru Isus Hristos.

Sclavii cari aveau fericirea să slujească la stăpâni creștini trăiau cât se poate de bine. Stăpânii creștini nu-i chinuiau, nu-i vindeau, nu-i omoreau, li așezau cu sine la masă și-i îngrijeau cum se cuvine unor frați în Domnul. Mai mult îi declarau chiar liberi, dar nu-i puteau slobozi dela casă, ca prin aceasta nu cumva să se tradeze că sunt creștini, și astfel să fie târâți la temnițe și apoi omorâți.

După ce înșiși apostolii erau oameni săraci și năcăjiți, și după ce ei propovăduiau evanghelia mai ales săracilor și năcăjiților, nu e mirare că atâția sclavi îi ascultară și urmară, așa că numărul creștinilor făcuți din sclavi era foarte mare. Unii dintre ei deveniră chiar preoți și apoi ajunseră până și papi, ca de pildă Anacletus, Telesphorus, Soter, Pontianus și Callixtus. Cei mai mulți dintre martiri au fost sclavii cari erau obișnuți cu suferința și cu chinurile.

Să vedem o pildă mult grăitoare despre suferințele unei biete sclave, scoasă din actele martirilor, așadară petrecută întocmai.

În orașul Lyon din Franța păgânii au pus mâna pe sclava Blandina, întemnițându-o atât pe ea ea cât și pe stăpână-șă, pentru marele păcat de a fi fost creștine.

Blandina era foarte slabă și amărită, fricoasă și bolnăvicioasă, așa că toată lumea credea că la prima chinuire își va da sufletul. Cu toate acestea despre puțini martiri ni-se spune că au putut suferi mai multe chinuri decât despre această fată. Au chinuit-o într-una, cu muncile cele mai groaznice, de dimineața până seara, ea însă cu toate acestea a rămas în viață. Toți cei din jurul ei spuneau că aceasta este adevărată minune. Văzând judecătorul că a rămas vie și deplin sănătoasă, a osândit-o să fie aruncată pradă animalelor sălbatice.

Ziua următoare ea a fost legată de o cruce joasă, iar animalele sălbatice au fost scoase din cuști ca să-și sfășie prada. Minunea minunilor însă, căci fiarele nici spre ea nu s'au uitat, decum s'o fi sfășiat. Atunci judecătorul a poruncit s'o chinuiască până va muri. Mai era judecat la aceasta și un copilandru de vreo 15 ani. I-au chinuit în circ, în fața publicului, dar se osteniră cu toții, până isbutiră să-i poată omori.

Astfel a murit sfânta fecioară și martiră Blandina, una dintre multele sclave creștine.

Iuliu Maior.

Binecuvântarea bisericii din Vișeu

Micul nostru popor din parohia Vișeu din Cluj, cam 40 familii, a avut la 9 Iunie o zi de mare bucurie sufletească, o mare sărbătoare văzându-și împlinită dorința sfântă de a avea o biserică nouă, vrednică locuință a Celui Preainalt. Bătrâna bisericuță în care s'au rugat moșii și strămoșii noștri — roasă de dintele vremii — era aproape ruină.

În ziua de mai sus s'a binecuvântat noua biserică, de către preoții: *Vasile Hopârtean* din Gădălin v. protopop on., *Aurel Pop* din Jucul de sus v. protopop on., *Sânjorsan* din Iclodul mare și *Ioan Moldovan* din Jucul de mijloc.

Poporul din comunele vecine a alergat în număr mare la această solemnitate. După terminarea sfintei liturghii au ieșit cu toții din biserică, fiind cea mai mare parte a poporului afară. Părintele V. Hopârtean a ținut predica ocazională, arătând importanța bisericii pentru neamul nostru.

În timpurile grele ale iobăgiei, poporul nostru după munca grea în brazda domnească, Dumineca își afla mângâiere în bisericuța sa aici se întăria în credința că Bunul Dumnezeu și pentru dânsul va face dreptate. Îndeamnă poporul să urmeze pilda strămoșilor, să țină la legea și biserică sa, ca aceia. Bună impresie a făcut în popor participarea la această solemnitate a Dnilor *Dr Mureșan* șeful judecătoriei din Mociu, *Dr Liviu Dan* avocat și directorul institutului „Câmpina”, avocatul *Dr Victor Petean* și directorul spitalului județan din Mociu. A luat parte la sărbătoarea aceasta și poporul maghiar care face mai bine de 2 treimi din populația comunei, în frunte cu preotul și învățătorul. La drumul ce se îndreaptă către biserică noastră, notarul comunei ne-a pregătit o poartă de triumf împodobită cu flori și drăpele naționale.

După terminarea ceremoniilor bisericești am fost invitați cu toții la masa părintelui Moldovan, unde într-o bucurie senină am petrecut până la 3 ore după amiază, când ne-am despărțit cu impresiile cele mai bune, dela această serbătoare a poporului nostru din Vișeu.

Corespondent

Conferința agricolă în Sâncel

În ziua de Duminecă 5 Maiu 1929 Dnii *Ioan Maior*, fost consilier agricol și *Ioan Pop Câmpianu*, profesor din Blaj, sau prezentați în comuna noastră Sâncel ca exmiși ai autorităților din județul Târnava mică spre a ne face ziua aceea zi de sărbătoare.

Dl. I. Maior ca un mare și priceput al economiei, ne-a spus lucruri frumoase și de folos din economie. Ne-a arătat, cum aveam să scoatem din pământ aurul scump, grâu frumos și alte cereale, cari să fie căturate și bine plătite din partea țărilor învecinate, și cum avem să creștem vite frumoase, cari să placă exportatorilor, și prin aceasta să devenim, că țara noastră este bogată și harnică.

Dl Ioan Pop Câmpianu, un mare iubitor al naturii și al plantelor, ne-a povestit de glume și în poezii populare, cât de înțelept este a împodobit Dumnezeu pământul cu multe mii de flori. Ne-a spus, cât bine și folos ni pot aduce diferitele flori pentru trebuințele casnice și însănătoșirea și înviorarea trupurilor noastre. Ba, culegând cu minte și harnicie florile diferitele plante, putem avea și câștiguri materiale însemnate.

Poporul din Sâncel, adunat în mulțime mare la școală, a ascultat cu mare interes și băgare de seamă învățăturile, iar preotul din loc ș'a ținut de datorință, că în numele creației

cișilor săi să aducă mulțumită Domnilor Maior și Pop și să le dorească mult spor în munca ce s'au angajat să o desvolte în comunele din județul nostru. Și la sfârșit, promițând că va stăruia ca învățăturile de mare folos să fie urmate, i-a rugat ca pe unii, ce au mare trecere la camera agricolă, să stăruie a se institui pe satele noastre cursuri anumite, la cari conferențieri experți să țină prelegeri teoretice și practice în diferite ramuri economice, cum atari cursuri să țin la alte neamuri, mai tari în ale economiei.

Unul dintre cei-ce a fost de față

Stârpirea mlădițelor de acăț, cari cresc din rădăcini

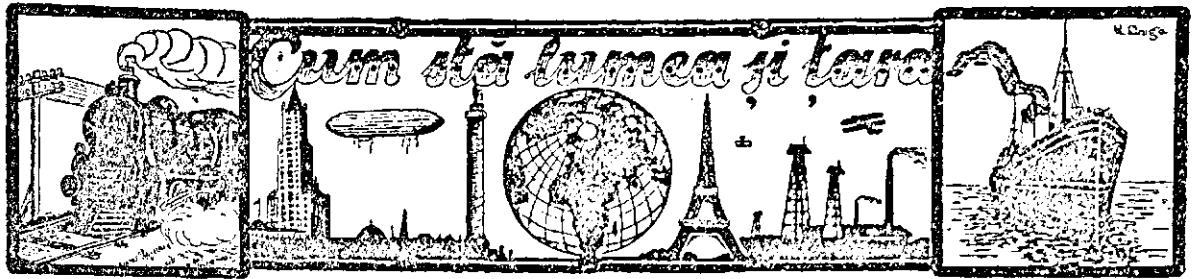
Nu-i lemn care să deie atâtea mlădițe din rădăcini ca și acățul. Mai ales dacă se taie, în locul unei mlădițe, cresc altele, zece și douăzeci. Din cauza aceasta mulți economi se tem să planteze acății pe marginea tablelor de pământ.

Dacă vrem să stărpim aceste mlădițe, nu trebuie să le tăiem, ci e mai bine să le despoiem de coajă. Despoierea o începem dela fața pământului și mergem în sus, lățime de o palmă sau două. Din cauza despoierii coajei, mlădițele nu peste mult se vor usca și împreună cu ele se vor usca și rădăcinile.

În chipul acesta se pot stărpi nu numai acății tineri, ci și acății mai bătrâni.

Cea mai mică comună din lume.

În Germania se găsește o comună, care are cu totul numai 7 locuitori. De o mie de ani, de când se pomenește aceasta comună, încă n'a fost nici o cununie în ea. Acum se spune, că va fi o cununie, pentru că se mărită fata primarului cu receptorul comunal. Cu prilejul acestei cununii va fi mare sărbătoare în comună.

Ce mai e nou în politică

Deputații își dau plata pe-o zi pentru ajutorarea năpăstuiților de ape din județul Someș — La Cameră se desbate legea pescuitului — Liberalii țin adunări și caută să se refacă — Ungurii lui Horthy nu pot dormi de dorul Ardealului

Unele ținuturi ale Ardealului au suferit în vremea din urmă pagube cumplite din pricina furtunilor și a revărsărilor de ape. Pe la mijlocul lunii, s'au abătut, mai cu seamă asupra județelor dela miază-noapte și răsărit, nește ruperi de nori cum nu s'au mai pomeuit de zeci de ani. Dintre județele năpăstuite mai mult a suferit însă județul Someș, unde puvoaiele au măturat gospodării întregi, cu case și cu oameni cu tot, lăsând jale și pustiu.

Cumplită peste măsură a fost furtuna care s'a lăsat noaptea asupra comunei Orman și a satelor din jur, pustiind o mulțime de vite, case și familii întregi de oameni. Dar a suferit întreagă Valea Someșului dintre Cluj și Gherla, precum și ținutul Năsăudului, dela furtunile cari au fost mai târziu. Prefecții județelor năpăstuite au făcut liste lungi de pagube și le-au trimis la București, cerând ajutoare grabnice.

În urma acestor vești întristătoare, în ședința de Luni a Camerei d. deputat Ghisă Pop a luat cuvântul și a făcut o călduroasă chemare către guvern să trimită cât mai neîntârziat ajutoarele de lipsă

pentru alinarea suferințelor pricinuite de mâna sorții în județul Someș. Iar și până vor merge ajutoarele guvernului, d. deputat a rugat pe colegii săi să-și lase cu toții plata pe-o zi în folosul nenorociților din ținuturile năpăstuite, ceace au și făcut toți deputații.

*

În Cameră se desbate acum legea pescăriilor, cari, la noi în țară, sunt de mare însemnătate, căci România are în lungul Dunării și la gurile ei pescării foarte numeroase, cari gospodărite bine pot aduce statului venituri neînchipuite. Senatul este încă tot la legea căilor ferate, care se va vota așa cum o dorește d. ministru Maggearu.

*

Dela venirea la putere a guvernului Maniu și până de curând, liberalii nu s'au prea mișcat, ci au stat deoparte și au tăcut. Acum s'au trezit iarăși și caută să se refacă, să se întărească. În acest scop și-au îndreptat privirile mai cu seamă spre Ardeal, unde țin dese adunări în orașele mai mari, în frunte cu dd. Vintilă Brătianu

Foia „UNIRII POPORULUI”.

Ciobănelul

— Foaie verde de trei flori,
Ciobănaș dela miori,
Un 'ți-a fost soarta să mori!

— Sus pe vârful muntelui
La cetina bradului
În bătaia vântului.

— De ce moarte ai murit?
— De trăsnet când a trăsnit.

— Spune-mi cine te-a scaldat?
— Florile, când au plouat
Pe mine că m'au scaldat.

— Spune-mi cine te-a jelit?
— Pasările-au ciripit
Pe mine că m'au jelit.

— Spune-mi cine te-a 'mpânzît?
— Frunza când s'a risipit
Pe mine că m'a 'mpânzît.

— Candela cin' 'ți-a aprins
— Luna, când a răsărit
Candela că mi-a aprins.

— Luminarea cin' 'ți-a pus?
— Soarele când a fost sus,
Luminarea că mi-a pus.

— Spune-mi cin'te-a tămâiat?
Ceață'n jos când s'a lăsat.
Pe mine m'a tămâiat.

— Fluerașul un' l-ai pus?
— Pe craca bradului sus,
Vântul când o adia
Fluerașu-o răsuna
Oile s'or aduna
Pe mine m'or căuta.

Maică, de trei ani de zile
De când zici că vii la mine
Maică, trei ani au trecut
La mine că n'ai venit
Ca să vezi unde-am murit.

Supt copacul retezat
Oile s'au adunat
Pe mine m'au căutat.

Pământul Românesc

de G. Coșbuc

Drept deasupra locului de unde isvorește Argeșul, se înalță Negoii, cel mai înalt munte din nesfârșita mulțime de munți într'ale căror văi locuiește neamul românesc. El întrece Bucurecii și Geahlăul și cu negurosul său pisc stă ca un uriaș, care s'a ridicat în picioare și se uită dealungul tuturor țerilor locuite de Români, ca să vadă roata pe lângă sine neamul românesc de pretutindeni.

De aci, de pe Negoii, când te uiți roată,

ce de frumusețe a lui Dumnezeu se vede până unde poate străbate puterea ochiului! Păduroșii munți ce se țin unii de alții și'n dreapta și'n stânga, cu sate ascunse prin văile lor, și la poalele lor câmpii, pretutindeni udate de râuri cu orașe pe marginile lor, și grâul pe câmpii ca aurul topit și revărsat. Ce de pământ și ce de lume! Și tot acest pământ, această nesfârșită întindere de pământ, e locuită de neamul nostru, al Românilor, și toate râurile acestea sunt râuri românești, și toate satele ale noastre!

Pe-aici au trăit strămoșii noștri. Ei s'au luptat să-l apere și să ni-l lase — și iată, au avut pentru ce să lupte — și nepoși de nepoși ai noștri pe-aici vor trăi până în veac, de-or ști să-l apere și-o vrea Dumnezeu să le ajute.

Noi popor cu obârșie în adâncimile vremii, am avut destulă vreme să ne înmulțim ca nisipul mării și să ne întindem în laturi cum bătrânul stejar își întinde frunzișul său, acoperind din an în an tot mai mult pământ! Și suntem mulți ca iarba câmpului și ca frunza pădurii, și când suntem așa de mulți, de cine să ne fie frică!

Iată Ardealul, țară largă cât Muntenia, înconjurat de toate părțile de munți ca o cetate de zidurile ei. Într'adevăr cetate, de Dumnezeu făcută și par'că anume dată nouă să ne fie adăpost. Ardealul e închis cu multă putere de toate părțile; numai pe ici-colo poți străbate într'insul prin trecătorile primejdioase ale munților, pe câte o vale cu prăpăstii. Roată Impregurul Ardealului sunt așezate cele șapte țeri ale Românilor, ca un șanț negrăit de larg în jurul cetății.

și Duca, îmbărbătându-și partizanii cu nădejdi de o nouă venire la putere. Adunările liberalilor nu prea au însă ascultători decât pe vechii conducători, mai cu seamă foști prefecți și șefi de organizații. Poporul cu mulțimile nu bagă în seamă aceste adunări.

Bineînțeles, că fruntașii liberali atacă guvernul de astăzi și caută să-i facă zile amare, după obiceiul politiceii. Însă guvernul nu se sinichisește și nu-și bate capul cu pregătirile dlui Vintilă Brătianu.

D. Maniu se simte tare și are alte griji.

*

Ungurii lui Horthy dela Budapesta iarăș încep a umbla după potcoave de cai morți. Insuși ministrul președinte al Ungariei, contele Bethlen, la o serbare ținută de curând, a vorbit de reîntregirea țării ungurești și de stricarea contractelor de pace. Pe horthiști îi doare mai ales de Ardeal, fără de care spun că nu pot trăi..!

Cuvântarea lui Bethlen și răcăielile «ebredistilor» n'au rămas însă fără urmări. Țările din «Mica Antantă», adică România, Jugoslavia și Cehoslovacia, s'au ridicat și au trimis împotriviri la Budapesta, îndemnându-i pe Unguri să-și pună apă rece la cap, căci altfel ar putea s'o pățească, dacă mai vorbesc de stricarea contractelor de pace..!

Ciudat este însă, că Ungurii lui Horthy, pare că își găsesc sprijin la unele gazete italiene, cari cântă și ele pe coarda «ebredistilor». Se vede că și unor italieni li-s'a urcat sângele la cap și văd cai verzi pe păreți. Însă, țările celea mari din Europa, ca Franța și Anglia, nici nu vreau să audă de «planurile» ungurești și așa Ungurii lui Horthy și gazetele italiene bat apa 'n piua, ca să nu li-se urască.

În orice caz, e bine să se știe, că «ebredistii» au călduri.

Război între Ruși și Chinezi

Trupele Sovietelor au atacat armatele generalilor chinezi.

Bolșevicii n'au astâmpăr. Ei nu sunt sănătoși dacă nu trag cu tunurile și cu mitralierele. Când numai au război în țara lor, se aruncă asupra vecinilor. De data asta și-au îndreptat regimentele roșii asupra oamenilor galbeni din China, unde demult caută să pescuiască în tulbure și să se înfigă, ei vor ști cu ce gânduri și planuri. Poate numai ca să le dea de lucru la cătanele lor, cari mănca de-ageaba, ori poate ca să-și mai întindă nesfârșita împărăție și asupra Chinezilor.

Fapt este că s'au apucat de harță cu armatele generalilor chinezi și caută să le răpească pământ. Numai cât Chinezii încă sunt mulți ca nisipul mării și se prea poate să le stea în gât la Ruși.

Ori cum ar fi, întristător este că lumea iarăș este în pragul unui mare război și oamenii iarăș se sfășie ca fiarăle sălbatice. fie chiar și în celalalt capăt al pământului, De noi este foarte depărtat acest războiu și puteam fi hodiniți, că până au Bolșevicii de furcă cu Chinezi, cel puțin nu mai pot lăcomi spre granițele noastre.

Încă un sbor peste Ocean

Francezii *Assolant, Lefevre și Lotti* au sosit la sfârșitul săptămânii trecute pe țărmurile Spaniei, după ce au trecut, în sbor, din America, cu aeroplanul »Pasărea Galbenă«. Din Spania, aviatorii, după ce au odihnit și s'au refăcut, au sburat mai departe la Paris, unde au sosit în ziua de Duminecă 16 Iunie. seara.

Mama dlui Maniu, mai bine. Bătrâna doamnă Maniu dela Bădăcini, mama dlui Iuliu Maniu, se află mai bine și, după declarațiile medicilor, a scăpat de primejdie.

Sarbătoarea Liceului de băieți

Copiii primesc cinste în bani, peste douăzeci mii lei.

Nu cred, să mai fie vre-o școală în țară, unde copiii să primească creștere mai bună, ca și în vestita școală (dela Blaj, care la toamnă împlinește 175 ani de viață. Aici copiii învață să fie creștini buni și oameni cu frica lui Dumnezeu. Și îți este mai mare dragul să-i vezi în fiecare Duminecă și sărbătoare, cum merg frumos, în șir de câte doi, la biserică, și asculte sf. Liturgie. Și tot aici, în această școală, se învață carte cu multă sirguință, multămind într'u toate pe înalt Prea sfințit Sa Dr. Vasile Suciuc susținătorul și ocrotitorul școlilor din Blaj.

Dovadă despre aceasta este și frumoasa sărbătoare din 16 Iunie, când 34 de copii din clasele V, VI și VII au fost premiați cu câte 1000 sau 500 Lei pentru lucrările ce le-au făcut la religie, l. română, l. latină, l. franceză, l. germană, istorie, geografie, matematici, științele fizico-chimice, științele naturale, muzică și desen.

Banii cari s'au împărțit copiilor au fost dați de Prefectura județului Târnava-Mică, în fruntea căreia stă dl *Dr. Zaharie Boilă*, fost elev al școlilor din Blaj, care din ziua când a ieșit de pe băncile acestei școli, a promis, că nici odată nu-și va uita de ele, fiindcă i-au fost ea și o a doua mamă bună și îngrijitoare.

Împărțirea premiilor s'a făcut în sala de gimnastică a Liceului, fiind de față Ilustrata Sa dl dr. Ambroziu Cheșian, vicarul Mitropoliei, Păr. prepozit Iacob Popa și dl prefect Dr. Zaharie Boilă.

Părintele *Ștefan Pop*, directorul liceului, rostește o frumoasă cuvântare, arătând însemnătatea lucrărilor multe, cari s'au făcut la religie, dovedind dragostea față de Dumnezeu și față de biserică, cari umplu inimele copiilor dela această școală.

Apoi cetește numele elevilor premiați, și îți era mai mare dragul să-i privești, primindu-și premiul în aplauzele de bucurie ale

Spre miazăzi e Muntenia, care merge din munte până în Dunăre și dealungul până la Mare. La răsărit e Moldova până în Prut, astăzi, dar mai înainte vreme Prutul o tăia în două și Moldova ținea înainte încă mai pe-atâta, până în râul cel mare al Nistrului. Partea asta era sub stăpânirea Rușilor și se chiamă, cum a chemat-o din gura noastră, Basarabia, adică țara Basarabilor celor isteți de peste Olt.

Spre miazănoapte, deasupra Moldovei, e Bucovina cuibul cel vechiu al Moldovenilor; căci la Suceava în Bucovina, era scaunul Domnilor și-al Mitropolișilor Ștefan, Bucovina, nu mai e în stăpânirea Austriacilor cari făcuse pe Turci să le-o dea, iar aceștia le-o dăduse, cu toate că n'aveau nici un drept să vândă ce nu era al lor.

Spre apus de Bucovina, e Țara Maramureșului, locul de baștină al lui Dragoș și Bogdan Vodă, cei ce-au descălecat Moldova.

Dincolo de Maramureș, pe partea despre apus a Ardealului, e Crișana, numită așa după cele trei râuri: Crișul Alb, Crișul Negru și Crișul Repede, și merge până în râul cel lat al Tisei, pe șesul cel mare al Țării Ungurești.

Sub Crișana, scoborind până în Dunăre, vecină cu Oltenia noastră, este Țara Timișoarei, numită astăzi Banatul, alt cuib al Românilor; căci apărât cum e de munți și de Dunăre și însuși el fiind muntos, a fost totdeauna adăpost al Românilor. Și așa cum e vecin și cu Gorjul nostru și cu Hașegul din Ardeal, și sunt toate trei colțuri de țară prin munți, aici a fost cuibul lui Decebal și al celor de mai târziu aduși de

Traian; într'acest loc a fost o adevărată și neclintită vatră a românismului.

Acestea sunt cele opt țeri locuite de Români. Iar asupra vremii și întâmplarea au făcut ca, până mai ieri, numai Muntenia și Moldova să facă o stăpânire românească, Regatul României, iar celelalte să fie sub jugul străinilor. Una, Basarabia, era sub mâna Rușilor; una, Bucovina, sub a Austriacilor; iar patru: Ardealul, Crișana, Maramureșul și Banatul, sub a Ungurilor. Nici n'au fost totdeauna ale lor și acum, cu voia lui Dumnezeu, sunt ale noastre până în veci.

*

Noi suntem un singur neam, cu o singură limbă, cu un singur gând și-un singur dor. Precum, ieșite dintr'o tulpină, crengile se deosebesc, așa și noi dacă ne numim Olteni și Munteni și Moldoveni, ori Bucoveneni și Ardeleni și Bănățeni, și ne deosebim după port și după graiu, noi tot un neam suntem: mai multe crengi, dar o tulpină, un singur stejar. Acelaș pământ ne ține, acelaș vânt ne bate, și când suferă o creangă, suferă întreg stejarul.

Dar dacă Dumnezeu vrea și întâmplările aduc cu sine să vestejască o creangă sau alta, vor înverzi ele din nou, căci tulpina e sănătoasă. Să ne iubim numai noi între noi, ca să ne fie neamul unit totdeauna, și apoi furtunile vrășmașilor pot să vie, precum au venit așa de cu nemiluita și până-acum, că noi nu ne temem și nu ne clintim din loc, căci adânci sunt și de sute de veacuri încercate rădăcinile noastre. Și ne cunoșc câmpiile și pădurile, și ne cunoa-

ște pământul acesta de atâta amar de vreme și-l cunoaștem și noi pe el, și apoi suntem mulți Români pe lume, suntem mulți!

Dela Nistru până la Tisa, zice cântecul. Pe cât e Ardealul de lat, pe atât dincolo de el, spre apus până în Tisa, e pământ românesc. Spre răsăritul Ardealului, cât de lată e Moldova până în Prut, tot pe atâta dincolo de Prut e pământ de al nostru până în Nistru. Așa e dela apus spre răsărit.

Dela miazăzi spre miazănoapte ar fi tot cam aceeaș cale, căci pământul Românilor ero tunsit, iar mijlocul lui, cum e osia la roată, ar fi partea despre răsărit a Ardealului, tocmai pela isoarele Oltului.

Suntem mare neam și mulți noi Români, căci afară de câți trăesc pe pământul de care am vorbit mai sus, sunt Români dincolo de Dunăre în Dobrogea, care e, de curând numai a noastră — măcar că a mai fost acum vreo cinci sute de ani a noastră, pe vremea lui Mircea cel mare, dar el a scăpat-o din mâini când l-au strămtorat Turcii, Dealungul Dunării prin Bulgaria sunt sate întregi românești, și până către Plevna și mai încolo, până sub munții Balcani, sunt Români pe ici pe colea. Tot așa prin câteva văi ale Țerii Sârbești; apoi Aromânii cum își zic cei din Macedonia, până spre granițele Grecilor.

Vă puteți închipui numărul cel mare al Românilor!

colegilor și profesorilor lor. Am văzut pe mulți dintre oaspeții cari erau de față, lucrând de bucurie, că sunt atâția copii buni și sânguincioși.

Inșirăm și numele copiilor cari au fost premiați și anume: Pentru lucrările făcute la religie au primit premiu: 1. *Pop Ioan* din cl. VII. A. 1000 Lei; 2. *Biriș George* din clasa VI. B. 1000 Lei. 3. *Pop Augustin* din clasa VI, particular, 500 Lei; 4. *Cigărean Ioan* din cl. VI. A. 500 Lei. 5. *Șerban Emil* din cl. VI. A. 500 Lei. 6. *Liciniu Faina* din cl. VI. A. 500 Lei. 7. *Câmpean Ștefan*, cl. V. A. 500 Lei. 8. *Șarlea Vasile* cl. VII. B. 500 Lei.

La limba română, au primit premiu: 1. *Bodogae Teodor*, cl. VII. A. 1000 Lei. 2. *Cigărean Ioan* din cl. VI. A. 500 Lei. 3. *Ghițescu Tiberiu* cl. V. B. 500 Lei.

La limba latină: 1. *Biriș Gheorghe*, cl. VI. B. 1000 Lei. 2. *Copos Cornel*, cl. VI. B. 500 Lei. 3. *Bodogae Teodor* cl. VII. A. 500 Lei.

La limba franceză: 1. *Bodogae Teodor* cl. VII. A. 1000 Lei. 2. *Hanca Iaroslav* cl. V. B. 500 Lei.

La limba germană: 1. *Duca Ioan* cl. VI. A. 500 Lei. 2. *Cotta Simion*, cl. VI. B. 500 Lei.

La istorie: 1. *Lungu Onoriu* cl. VI. A. 500 Lei.

La geografie: 1. *Togan George* cl. VII. B. 1000 Lei.

La matematici: 1. *Anghel Petre* cl. VI. B. 1000 Lei. 2. *Faina Liviu* cl. VII B, 500 Lei. 3. *Togan George* cl. VII. B. 500 Lei.

La științele naturale: 1. *Duma Vasile* cl. VII. A. 1000 Lei. 2. *Moldovan Nicolae* cl. V. B. 500 Lei.

La științele fizico-chimice: 1. *Mesei Zeno*, cl. VI. A. 1000 Lei, 2. *Mureșan Emil*, cl. V. B. 1000 Lei. 3. *Bordan Teodor* cl. VII. B. 500 Lei. 4. *Duca Ioan* cl. VI. A. 500 Lei. 5. *Suciu Valer Ioan* cl. V. B. 500 Lei. 6. *Bru-mariu Nicolae* cl. V. B. 500 Lei.

La muzică: 1. *Timiș Iacob* cl. VII. B. 500 Lei.

La desen: 1. *Căldrașu Toma*, cl. VI. B. 500 Lei.

După împărțirea premiilor, Ilustritatea Sa domnul dr. Ambroziu Chețianu, în numele

Înalt Preasfinției Sale p. Mitropolit, laudă copiii premiați, mulțamește dlui prefect, pentru darul făcut și mulțamește directorului și profesorilor pentru munca ce o pun, învățând și îngrijind copiii mulți cari cercetează acestea școli.

Unul din cei de față.

Târgurile săptămânii

Luni, 1 Iulie: Hida, j. Cluj; Homorod, j. Târnava Mare; Săcuieni, j. Bihor.

Marți, 2 Iulie: Prundul Bărgăului, j. Năsăud; Sebiș, j. Arad; Zorlențu Mare, j. Sătmăr; Roteni, j. Mureș; Plăieșii de jos, j. Ciuc; Crihalma, j. Târnava Mare; Lugoj, j. Caraș; Ceica, j. Bihor; Brâncovenești, j. Mureș; Lozna Mare, j. Someș; Iernut, j. Târnava Mică; Almașu, j. Cluj; Vurpăr, j. Sibiu; Blaj, j. Târnava Mică.

Miercuri, 3 Iulie: Bogșa Germană, j. Caraș; Ti-mișoara.

Joi, 4 Iulie: Arad; Sângeorzul de pădure, j. Mureș; Corund, j. Odorheiu; Tășnad, j. Sălaj.

Vineri, 5 Iulie: Cernatul de jos, j. Trei Scaune; Dumbrăveni, j. Târnava Mică; Hălmaghiu, j. Arad; Hundrubechiu, j. Târnava Mare.

Sâmbătă, 6 Iulie: Arpașul de jos, j. Făgăraș; Bocșa Montană, j. Caraș; Cermeiu, j. Arad; Domașnia, j. Caraș; Giaca, j. Cluj; Mediaș, j. Târnava Mare; Șo-mărtin, j. Făgăraș; Amnaș, j. Sibiu; Teregova, j. Caraș.

Duminică, 7 Iulie: Dragu, j. Cluj; Târgul Lăpu-pușului, j. Someș; Săcuieni, j. Bihor; Cehul Silvaniei, j. Sălaj.

A murit groful Andrássy. Cetitorii noștri își mai aduc aminte de groful Andrássy, fost mai de multeori ministru în Ungaria, pe vremea când și noi ne țineam încă de Ungaria. El a murit în vârstă de 62 ani.

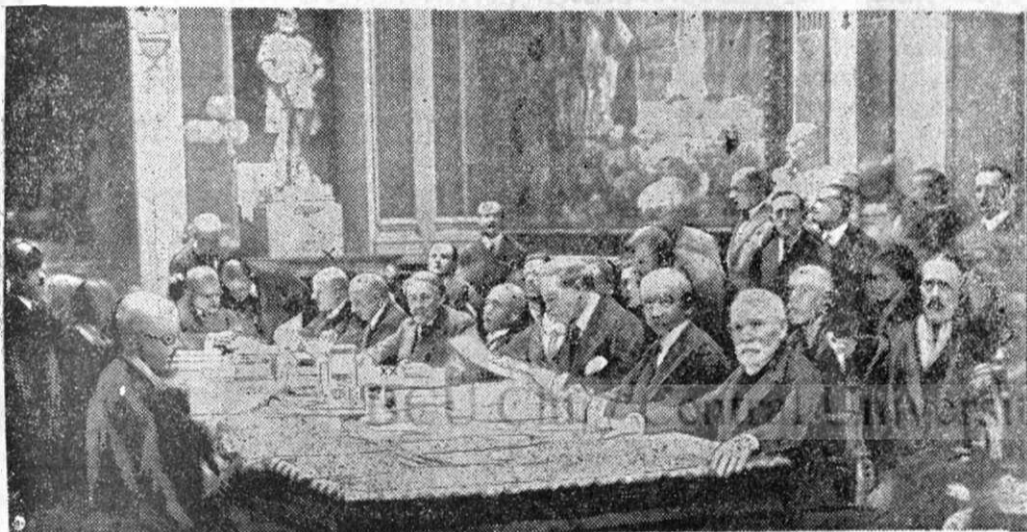
Patru copii deodată. O femeie din Spania a născut în clinica din Grave (oraș în Spania) patru gemeni după o lăptă. Mama are 35 ani și tatăl 38. Doctorii cei învățați spun că nașterea alor patru gemeni e un lucru foarte rar și nu se întâmplă decât una la un milion de nașteri.

Ruperea de nori de pe Valea Someșului. Luni noaptea spre Marți o groaznică rupere de nori s'a slobozit asupra câtorva comune de pe Valea Someșului. Mai groaznică a fost nenorocirea în comuna Orman, unde valurile unui pârâu au făcut adevărate grozăvii, ducând cu sine pe cărciumarul Weisz Lazar, pe femeia aceluia și pe cei trei copii ai lor, cari toți cinci erau culcați și dormeau. Cărciumarul a scăpat cumva cu viață, soție-sa și cei trei copii au perit în valuri. Pe femeia Rafila Pușcaș valurile au luat-o din podul șurei și au omorât-o. Casa învățătorului Cristache Marinescu a fost nimicită de tot, tot așa și a preotului reformat Solymosi Nicolae. Pagubele sunt de peste 20 milioane.

Obrăznicie ungurească. Săptămâna trecută s'a desfășurat la București congresul internațional de agricultură, la care au luat parte delegați din toate țările Europei. Delegații unguri au ținut să împărțească cu acest prilej anumite broșuri, în care își arată nemulțumirile față de pacea dela Paris și spun că ei nu se vor lăsa până nu se va schimba această pace.

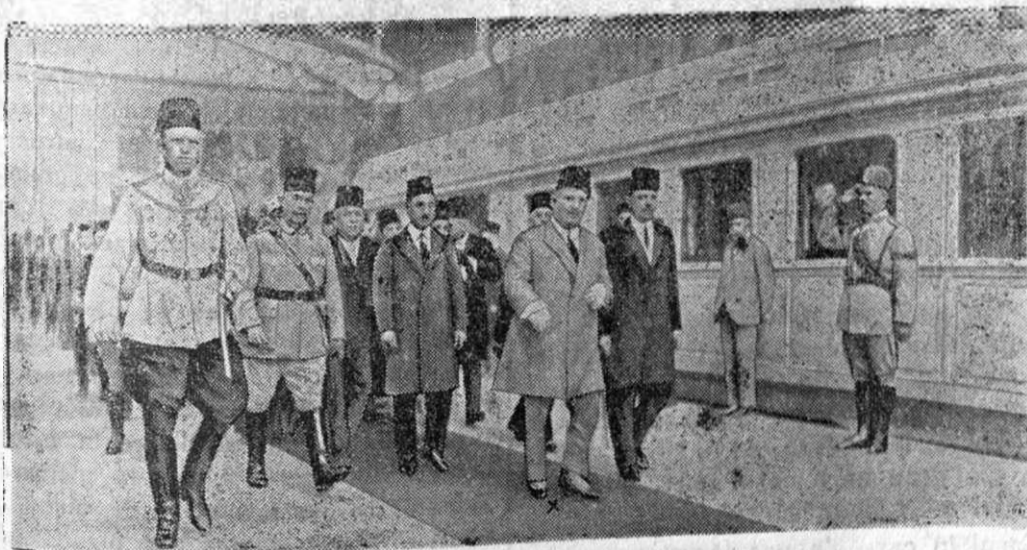
Că ce fac Ungurii într'alte părți ale lumii împotriva noastră, știm cu toții, dar ca la noi în țară, fiind oaspeții noștri, să încerce a face propagandă împotriva României, e prea mult, e chiar obrăznicie.

Sfatul popoarelor la Madrid

Zilele trecute s'au terminat ședințele sfatului popoarelor din lumea întreagă la Madrid, în capitala Spaniei. S'a discutat, cum să li se facă dreptate minorităților, adică popoarelor mărunte din statele europene, cum ar fi la noi Ungurii, Bulgarii, Rușii, Sașii, Sârbii. Hotărârile luate nu sunt tocmai pe placul Ungurilor. Icoana noastră înfățișează sala cea mare a Senatului spaniol. La masa presidială cel însemnat cu (x) este ministrul de externe al Germaniei, dl. Stresemann, cel însemnat cu (xx) este dl. Briand, ministrul de externe al Franței, iar cel de lângă el este delegatul japonez, baronul Adatschi.

Plecarea regelui Fuad I al Egiptului în Germania

Zilele trecute a sosit la Berlin regele Fuad I al Egiptului. L-au întovărășit 15 persoane, mareșalul curții, maiestru de ceremonii, doi funcționari dela ministerul curții și medicul curții. Icoana noastră înfățișează pe regele Fuad I, însemnat cu X în fața trenului regal din stația orașului său de reședință, Kairo, înainte de plecarea sa în Europa. De-a stânga în față se vede presedintele poliției engleze din Kairo, Russel Pașa, iar lângă el comandantul de căpetenie al oștirilor egiptiene, Mussa Fuad, îmbrăcat în uniformă. Regele Fuad va rămânea în Germania până la 23 Iunie.

O faptă frumoasă. Comitetul școlii primare din comuna Mireș ne aduce la cunoștință o foarte frumoasă faptă a d-lui director școlar Teodor Sigarteu din Toplița română, fiul comunei Mireș. D-l Sigarteu a dăruit școlii din satul său de naștere următoarele: 1) Două hărți ale Europei; 2. O hartă a României; 3. Zece tablouri intuitive; 4. Un tablou al corpului omenesc și altul al sistemului metric; 5. Patrusprezece cărți de strănă „Cântărețul”, pentru folosul școlărilor; 6. O mașină de calculat; 7. Un sigil pentru comitetul școlar și direcțiune cu tușieră; 8. Un ajutor bănesc de 2000 Lei pentru clădirea școlii. — Pentru toate acestea daruri, comitetul școlar din Mireș îi trimite d-lui director Teodor Sigarteu, și pe această cale, cea mai calduroasă mulțumiri! *Iosif Mureșan*, președintele Senatului școlar; *Fl. I. Enăchescu*, învățător.

A ars o mare parte a orașului Filipopolis. Anul trecut orașul Filipopolis din Bulgaria a fost nimicit pe jumătate de un groaznic cutremur de pământ. Abia au început bieții oameni a-și înfiripa din nou casele, într-una din nopțile trecute a izbucnit un foc mare, care a nimicit mai multe sute de case, așa că paguba se ridică la peste 20 milioane leva (1 leva = 1 leu 25 bani).

Apă de beut din depărtare de 410 kilometri. Sunt orașe și sate cari n'au apă de beut. Intre acestea se numără și Blajul, care-și aduce apa de beut prin țevi de fier dela o depărtare de mai bine de un kilometru, dela șipotul crăiesei. Alte orașe și sate o duc și mai rău, pentru că n'au apă de beut decât la foarte mari depărtări. Astfel e de pildă orașul Los Angeles din statul California (America). Acest oraș își aduce apa dela o depărtare de 410 kilometri. Pentru a putea aduce apa din așa depărtări mari, au trebuit s'o conducă prin pustia Mohawe, unde nu crește nici iarbă nici pomi. Au trebuit deci să zidească zeci de drumuri, pentru că să poată străbate pe ele cu carăle și să poată duce și așeza țevile. Lucrările au costat cu totul 4 miliarde lei, adică 4 mii de milioane. Având pe atunci orașul abia 150 mii locuitori, fiecare dintre aceștia a trebuit să plătească câte 28 mii lei.

Ne mirăm de frumusețile orașelor americane, dar nu ne gândim, cât au jertfit Americanii pentru înfrumusețarea lor.

Cel mai bogat om din Germania este și acuma încă fostul caizăr Wilhelm al doilea, care are în Germania numai pământ în preț de cel puțin 500 milioane mărci aur. Că apoi câte acții și câți bani gata are, nu poate ști suflet de om.

Din găină cocoș. Gazetele mari ale lumii ne aduc o veste aproape de necrezut, despre care însă garantează că este adevărată. Un învățat englez avea o găină care s'a îmbolnăvit de tuberculoză (boală uscată), pentru că această boală o capătă și găinele. Tuberculoza i-a atacat plodul, adică punga în care stau ouăle. Rând pe rând plodul s'a nimicit de tot. Învățatul a tot cercetat găina a vizitat-o și cu razele și a observat lucrul acesta. El era de credința că găina va peri, dar i-a dat tot felul de leacuri ca să se însănătoșeze. Rând pe rând găina a început a se întrâma și a-i crește creasta și penele dela coadă, așa că sămăna cu un cocoș. După doi ani găina a început a cânta asemenea unui cocoș. Cercetându-o învățatul, a aflat că găina este de fapt cocoș și că nu se deosebește întru nimica de ceilalți cocoși.

Învățatul tâlcuește lucrul așa, că la păsări s'a mai întâmplat lucrul acesta, dar el este cel dintâiu care l-ar fi studiat.

Tipicul săptămânii VI după Rusalii.

Duminecă, 30 Iunie 1929 Sărbătoarea sfinților 12 apostoli.

Sâmbătă seara, la Doamne strigat-am... 10 stihiri, 6 ale învierii v. 5, și 4 a sf. Apostoli v. 4 din Mineiu. Mărire și Acum dogmatica v. 5. Intrat. Lumină lină. Prohimenul zilei. *Stihoavna v. 5.* cu Mărire și Acum a sf. Apostoli v. 6. *Acum slobozește...* Troparul v. 5. Deslegare.

Duminecă dimineața, la Dumnezeu este Domnul... Troparul învierii v. 5, și a sf. Apostoli v. 4. Stihologiile v. 5 Troparele mari ale învierii v. 5. Ipacoiu și Treptele v. 5. *Toată suflarea...* Evanghelia învierii VI. Invierea lui Hristos... Ps. 50. Mărire... și celelalte. Rugăciunea preotului. Catavasiile Bunei-Vestiri. Sedelna sf. Apostoli după catavasia III, iar condacul și icosul v. 5. după catavasia VI. *Luminătoarea învierii VI,* 4 laude ale învierii v. 5, 2 laude ale sf. Apostoli v. 4 și 2 cu stihiri proprii v. 1 dela stihoavna inseratului sf. Ap. Petre și Pavel (Mineiu pag. 471) Mărire stihirea Evangh. învierii VI și acum »Preabinecuvântată ești... Doxologia mare. La sf. Liturgie ale învierii v. 5.

Duminecă seara (inserat comun), la Doamne strigat-am... 6 stihiri, 3 ale învierii v. 5 din Octoih, și 3 a sfinților fără de argint, v. 6. (Mineiu pag. 185) Mărire și acum din Octoih v. 5. Lumină lină. Prohimenul zilei, apoi îndată »Invrednicește-ne Doamne... Ectenia de seara. *Stihoavna învierii v. 5* de Dumineca seara. *Acum slobozește...* Troparul »Arhistrategi ai oștilor cerești... Ectenia »Să zicem toți din tot sufletul...« Deslegare.

Falsificarea brânzei

Brânza este o mâncare foarte hrănitore. Se pregătește din lapte de vacă sau de oaie. Cea mai bună brânză, e cea de oaie. Cuprinde multe materii grase, cari ajută la întărirea corpului și la desvoltarea căldurei din corp.

Brânza pregătită bine, se poate păstra multă vreme, așa că iarna încă putem pregăti multe mâncări cu brânză.

Vremea brânzei este vara de prin Mai, când se împreună oile și până pe la sfârșitul lui Septemvrie. În acest timp se pregătește cea mai multă brânză și tot în acest timp se pot câștiga cei mai mulți bani, vânzând brânza întrecătoare.

Mulți oieri însă, lacomi de câștig cât mai mare, falsifică brânza în tot chipul. Nu-și bat capul cu aceea, că brânza falsificată nu e hrănitore, că strică repede și poate pricinui boale, doresc numai să câștige bani cât mai mulți. Mai ales pe la orașe se poate auzi, că unul sau altul s'a otrăvit, mâncând brânză stricată. Acea brânză de bună seamă a fost falsificată.

Falsificarea brânzei se poate face în mai multe chipuri:

1. Se pune în lapte, îndată după ce s'a muls, fărină de mălai. Cu deosebire se folosește fărina de mălai alb-gălbiniu. Se mestecă bine și pe urmă se toarnă chiag. După închegare se stânge cașul, care e mai greu ca și cașul curat și astfel trage mai mult la măsură.

Cașul în care s'a pus fărină se poate cunoaște ușor fiindcă, nu dospește, nu crește și rămâne îndesat ca și o cărămidă.

2. Când se sfarmă cașul pentru ca să se facă brânză, se pun în brânză cartofi fierți. Cartofii se curăță bine de coajă, se zdrobesc și se mestecă cu brânza, trământându-se bine.

Brânza amestecată cu cartofi se poate cunoaște ușor, fiindcă nu e de loc untoasă și frecată în palme, se sfarmă ca nisipul.

3. Laptele muls seara, se ține până dimineața. În vremea acesta, toată grăsimea din lapte se adună deasupra. Aceasta grăsime — smântână — se culege cu o lingură și laptele rămas subțire și fără grăsime, se încheagă și se face din el brânză.

Această brânză încă e sfarmicioasă, tare, nu crește și e puțin hrănitore.

4. Zărul ce rămâne, după ce s'a așezat untul fie deadreptul din lapte fie din smântână, încă se adună se pune în el cheag și se pregătește brânză.

Această brânză, care e foarte seacă, se amestecă cu altă brânză, pentru ca să nu se cunoască și se vinde, trăgând mână mult la măsură.

Falsificarea brânzei e o mare lovitură ce se dă sănătății oamenilor și aceia, cari se îndeletnicesc cu astfel de lucruri, trebuie arătați numai decât, pentru ca legea să-i pedepsească după vrednicie. Iar aceia, cari cumpără brânză, încă să fie cu băgare de seamă și să nu-și deie banii, pe orice brânză rea și falsificată.

Ion Popu-Câmpeanu.

Greutățile sborului la înălțimi mari

Sborul cel mai înalt cu aeroplanul l-a făcut până acuma germanul Neuenhofen, care a ajuns la o înălțime de 12,739 metri. Pentru că cetățenii noștri să-și poată închipui, ce greutatea mare întâmpină un pilot la înălțimi atât de mari, căutăm icoana aceasta care înfățișează pregătirile și îmbrăcămintea unui astfel de pilot. Trebuie să se știe că la o înălțime de peste 8000 metri frigul este de 60% (grade) Celsius, și că din aer lipsește așanumitul oxigen, fără de care omul se înădușește. De aceea piloții sunt foarte bine îmbrăcați, poartă cojoace, în mâni poartă mănuși căptușite cu blană, în picioare au pe lângă ghete și o învelitoare de blană. Până și ochelarii le sunt căptușiți cu blană, altfel le-ar da lacrimile de frig. Mai duc apoi cu sine o mașinărie care produce într-una oxigen, ca piloții să nu se înădușe. Numai astfel îmbrăcați și prevăzuți se pot înălța la aproape 13 kilometri.

Ingrijirea bolnavilor

Câteva sfaturi

Ingrijirea bolnavilor foarte mulți nu o înțeleg așa cum trebuie, pentru că nu ascultă de sfaturile medicului, ci se iau după gurile șabelor.

Medicul știe ce poate să-i facă fiecărui bolnav. Pe unul îl va vindeca mai iute, iar pe altul mai cu greu, după felul boalei de care suferă; la unul va trebui să meargă mai de multe ori, iar la altul de mai puține ori, însă nici medicul nu poate face minuni, să vindece adevărat ori ce fel de boală.

Pe lângă sfaturile ce le dă medicul bolnavului, mai trebuie și cei din casă, adevărat cei din jurul lui, să-i dea o îngrijire bună, fără de care bolnavului nu i-se poate face bine, și nici leacurile ce le-a prescris medicul nu-i vor fi de folos. Această îngrijire a bolnavilor mulți nu o înțeleg, mai ales oamenii de pe la sate.

Cea dintâi cerință este, ca bolnavul să fie așezat într-o odaie potrivită. Însă nu trebuie bolnavul pus în odaia în care fac de mâncare și unde locuiesc cu toții, ci trebuie dus într-o cameră curată, cu aer curat și uscat. Camera în care se află bolnavul, trebuie aerizată cât se poate mai mult, căci de nimic nu are bolnavul așa mare trebuință ca de aer curat.

În odaia bolnavului să nu fie nici prea cald nici prea rece, căci curățenia bolnavului îi ajunge mai mult ca leacurile ce le folosește. Când bolnavul spune că-i este frig atunci să nu punem lemne pe foc ca să încălzim odaia peste măsură, însă mai bine să-l acoperim cu o haină caldă. A doua cerință este ca bolnavul să aibă un pat și un așternut potrivit, ca să se poată odihni cât mai mult și patul să fie așezat cu capătul spre perete, ca să se poată umbla de ambele părți când avem de a face din nenorocire cu un greu bolnav.

Așternutul să fie cât se poate de neted și curat. În fiecare zi bolnavul trebuie pus pe un scaun, iar hainele de pat să fie scuturate afară și iară să fie așternute neted, însă nici la un caz perina pe care pune bolnavul capul să nu fie prea moale, că nu e bine.

Nimic nu-i cade mai bine bolnavului ca dacă se află într-o odaie curată, într'un pat bine așternut, hainelor de pat sunt curate, tot asemenea și veșmintele sale și corpul său.

Adeseori țărani noștri, când se îmbolnăvesc, se așază în pat, cu cămașa și cu ismeana murdară, cu care a venit dela lucru și dacă nu se scoală iute, rămân așa. Nici bolnavul nici cei din casă n'au grijă să-i schimbe hainele murdare cu haine curate.

Bolnavul trebuie să se spele cel puțin odată în fiecare zi pe mâni și pe obraz și dacă e trebuință și pe celelalte părți ale corpului și mai ales pe piele. Căci pielea curată îi ajută mult la însănătoșare, iar când bolnavul nu se poate spăla, să-l spele cei din casă pe tot locul pe unde se poate.

Cei greu bolnavi să nu se lase singuri. Omul bolnav are și el trebuințele sale; e bine ca totdeauna să fie cineva în apropiere, care să-i stea într'ajutor.

Altecum bolnavul nu trebuie mereu supărat cu întrebări; că nu-i trebuie apă, mâncare, că-i e rău tare? etc... să-l lăsăm în liniște, să doarmă dacă poate, fără nici o conturbare, căci somnul foarte mult îi folosește.

Mâncarea bolnavului să fie așa cum poruncește medicul însă cât se poate de ușoară. Omul trebuie să se hrănească cu mâncările pe cari le poate mistui ușor. Omul bolnav nu poate mistui decât mâncări ușoare; prin urmare dându-i mâncări grele, îi vom face rău. O mulțime de oameni mor numai din cauza

mâncărilor grele, cu care silesc pe bolnavi să mănânce, pentru a prinde putere...

Așa nu-i bine! De aceea să ne ferim de aceste !!.

Toți oamenii, mari și mici, săraci și bogații au trebuință de îngrijire, când sunt bolnavi, dar mai ales copiii în anii primi. Toate mamele păcătuiesc în mod strigător la ceriu, care nu-și îngrijesc copiii lor când sunt bolnavi. Câte mame își pierd copii, numai în urma nepriceperii lor!

Dacă vom ajunge la curățenia aceasta care se cere așa mult dela noi, vom ajunge cei mai fericiți, pentru că curățenia trupului curățește inima și sufletul. Dacă îngrijirea aceasta se va vedea mai mult la copiii mici, nu vom vedea atâtea mame plângându-și copilul mort.

Gh. Moldovan.

elev al Șc. Norm. Unite din Oradea.

FEL DE FEL

Bunica, mama și fata nasc deodată.

Acest lucru s'a întâmplat în țara ungurească, într'un sat din județul Moșon. Anume o femeie de 57 ani, fata ei de 33 ani și fata acesteia de 17 ani, au născut toate în aceeași zi câte un copil sănătos. Mamele toate trei sunt sănătoase și se mângăie, că dacă vreuna va trebui să plece de acasă, are cine să dea țită copiilor.

O cunună de cârnați în jurul pământului.

În Statele Unite ale Americii se mănâncă anual 890 milioane de cârnați. Un măcelar din America, ținând seamă de aceasta, a socotit, că legați de oaltă acești cârnați, și întinși în jurul pământului, l-ar încunjura de vre-o cincisprezece ori. Măcelarul a și făcut un chip în care înfățișează pământul încins cu cincisprezece cercuri de cârnați. Lumea stă uimită și privește la acest chip, făcându-și poftă de mâncare. Ne pare rău, că nici un cerc de cârnați, încunjurând pământul, nu trece și pe la noi.

Un copac uriaș.

În Franța, în ținutul Dordognei este un nuc, care în anii buni dă o recoltă de 22 saci de nuci. Trunchiul nucului are la rădăcină o grosime de opt metri înălțime, grosimea trunchiului este de cinci metri și jumătate. Umbrește cu frunzișul său vre-o câte-va sute de metri pătrați.

În zilele trecute s'a tăiat acest nuc și s'a constatat, că e greu de 7000 kilograme. Pentru ca să-l poată duce până la ferăstrău, să taie scânduri din el, au trebuit 3 vagoane.

Nimeni nu știe ce vrăstă poate să aibă acest copac.

Veniturile Statului în luna Mai

În cursul luni Mai din anul acesta s'a încassat din impozite, taxe de timbre, monopol și altele în suma de 2.637,927,688 lei, pre când în luna Mai din anul trecut s'au încassat 2.557,989,106 lei. Deci în Mai, anul acesta, s'a încassat cu aproape 40,000,000 lei mai mult ca în anul trecut.

Nu bea apă când mănânci poame.

Vine vremea poamelor și adeseori mănâncăm poame multe, căci sunt bune și gustoase. Când mănâncăm însă poame, nu e bine să bem apă, pentru că ne stricăm stomacul. Apă putem bea numai la 2-3 ceasuri după ce am mâncat poamele, fiindcă în vremea aceasta toate poamele din stomac au fost mistuite și astfel nu mai e primejdie de îmbolnăvire.

Cătră cetitori!

Se apropie 30 Iunie, când se sfârșește jumătatea întâie a anului. Răsfoind cărțile Administrației noastre, am băgat de seamă, că mai sunt foarte mulți cetitori, cari nu și-au plătit abonamentele.

Având foarte mari cheltueli cu tipăritul gazetei, și trebuind să plătim atât hârtia și tiparul, cât și timbrele și spesele de administrație punctual — rugăm pe iubii noștri cetitori, să-și facă și ei datorința față de gazetă, trimițându-ne sumele cu cari ne dătoresc.

Am început în vremea din urmă să dăm în gazetă și chipuri sau i-coane, cari ne costă o grămadă de bani și încă plătiți toți înainte. Facem deci toate jertfele, numai ca cetitorii noștri să fie mulțumiți cu gazeta noastră. Se cuvine deci ca și cetitorii să fie cel puțin drepti, și să nu ne păgubească, răsplătindu-ne binele cu rău.

Celce are urechi de ausit, să audă!

Ioan Tocaciul I. Aron. — Am reclamat atât la oficiul postal din Blaj cât și la cel din Aiud. De aici gazeta Vă merge regulat.

Nicolae Maxim. — Foaia o trimitem regulat din 1 Maiu 1929. Vă mai trimitem încăodată toate numerile dela 1 Maiu.

Traian Conta. — Bani de cari ne întrebați i-am primit.

I. S. — Poezia „La țară”, are expresiuni nepopulare, ca „orizont”, „natură”, deci, într'o gazetă pentru popor, n'are farmec. Nu se poate publica.

V. Bieazul Ardelean. Scrisori sau știri, pe cari nu știm cine ni-le trimite, nu putem publica. Aceasta să se știe, de către toți corespondenții gazetei!

Câte 180 Lei. Iuliu Aron, George Florea, Ioan Nyergeș, Rus Gavrillă, Traian Bălan, Giurgiu Ștefan, Coman Alexandru, Banca Luceafărul, Petru Ioja, Justin Țarină, Ioan Moldovan, Ioan Oltean, Virgil Surani, Raica Petru, Ioan Braicu, Primăria Filitelnic, Muntean Partenie, Nicolae Agărbicean, Ioan Seicean, Lasar Ștefan.

Am primit în cursul săptămânii câte 45 lei dela următorii: Andraș Ioan, Indreiu Gligor, Ioan Vâlcelean, Ioan Ciocanea, Frățilă Ioan, Ranca Aurel, Ranca Vasile.

Câte 90 Lei. Vlad Gligor, Vasile Dejeu, Țepeș Nica George, Cador Petru, Traica Teodor, Tântu Danilă, Crăciun Ioan, Chiciudean Iacob, Bucur Sogan, Ana Bărsan, Coman Antoniu, Dumitru Vancean.

Alte sume am mai primit dela următorii: Ioan Mădăras lei, 115, Romul Barbu 480, Teodor Bunus 75, Alexandru Donea 100, Daraban Dimitriu 190, Vasile Tetercan 200, Pavel Rucean 150, Of. parohial Sântimbru

315, Traian Marcu 360, Trut Vasile 155, Zaiconi Ștefan 50, Nicolae Șutcu 100, Cordea Ioan 203, Aurel Grif 100, Căpălnean Onicu 200, Radu Petru 230, Sabo Vasile 240, Chindea Damaschin 135, Octavian Banciu 60 lei.

On. Pr. I. T. Restanță pe 1928 are numai abonamentul 4879 lei 90. Pe 1929 până la 31 Dec. câte 180 lei următorii: 4876, 4877, 4878, 4879, 4880, 4881 și 5400. Restanțe mai mici pe 1929, abonamentul 5399 lei 35, 5401 lei 150; 5403 lei 160. Pentru calendare mai este de plată încă 635 lei.

Redactor: IULIU MAIOR.

Noul mers al trenurilor

Incepând cu ziua de 25 Iunie 1929 circulația trenurilor prin gara Blaj este următoarea:

Spre București:		Spre Cluj:	
Ora	1.24 Accel.	Ora	0.58 Accel. (Arad)
>	2.02 Pers.	>	3.20 Personal
>	5.44 Accel. (Arad)	>	5.43 Accelerat
>	7.20 Personal	>	9.04 Accel. (Arad)
>	15.50 Rapid	>	13.20 Personal
>	17.28 Personal	>	15.04 Rapid
>	21.58 Accel. (Arad)	>	19.41 Personal

Târnava-mică:

Pleacă:		Sosește:	
>	6.— Personal	Ora	0.25 Personal
>	9.30 Motor	>	11.48 Mixt
>	16.10 Mixt	>	21.35 Motor

Cele mai bune și mai ieftine premii pentru examene sunt fără îndoială:

„Cărțile Bunului Creștin“

cari sunt scrise pe înțelesul tuturor, ne mângăie în necazuri și nefericiri, îmbărbătează în lupta grea a vieții, ne întăresc în credință, ne scapă de desnădejde și ne îndrumă în clipitele de îndoială.

Până acum au apărut:

Nr. 4, *Darul lui Dumnezeu* (prețul 6 lei)

Nr. 5, *Adevărata fericire* (prețul 6 lei)

Nr. 6, *Iaina spovedaniei* (prețul 15 lei)

Nr. 7, *Tâlcuirea apostolilor din Duminecile de peste an* (cam 400 pagini, prețul 50 lei)

Nr. 8, *Legea strămoșească* (prețul 15 lei)

Toate 5 laolaltă costă 92 lei.

Cereți-le dela toate librăriile și le răspândiți printre cunoscuții și prietini DVOastre. Celce răspândește cărțile bune, își câștigă mari vrednicii înaintea lui Dumnezeu.

Nr. 275—1928.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei Nr. G. 1149/1928 a judecătoriei de ocol din Blaj în favorul reclamantului Albert Weisz repr. prin avocatul Dr. Benedek și Dr. Kobori, pentru încasarea creanței de 12000 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 5 Iulie 1929 orele 11 a. am. la fața locului în com. Șoroștin, la locuința urmăriților, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară și anume: vacă, oi, bivoli, porci și car, în valoare de 17000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare și în favoarea Băncii Economice repr. prin Dr. G. Benedek și firma C. F. Jicheli repr. prin Dr. H. Bock.

Dumbrăveni, la 7 Iunie 1929.

NICULAE BACIU
portărel.

Doică tânără

din casă bună, în a 2-a lună, deplin sănătoasă, caută loc la o familie bună. Adresa: Rășinari, jud. Sibiu, Str. Bisericii nr. 441.

(745) 2-3

O moară

În comuna Cisteiul român, se află

de vânzare, cu două scaune. Mănată cu motor cu 25 puteri. Poate fi mutată într'un centru, unde proprietarul stă tovarăș.

Popa Gligor

Cisteiul român p. Blaj

(757) 2-2

De vânzare

diferite garnituri de treerat, elevatoare, batoze de trifoi, sfârmit de cucuruz și alte mașini agricole, în perfectă stare de funcțiune, la firma:

Păcurariu și Moldovan

atelier mecanic și garaj de automobile
Blaj, str. Simion Bărnuțiu 104.

(753) 2-2

De vânzare

Se vând următoarele:

1. Un tractor „Fordson“;
2. Un plug „Tiger“ cu două brazde;
3. O batoză sistem „Hofher și Schrantz“ de 1000 mm;
4. O secerătoare care leagă, sistem „Cormic“.

Toate acestea în stare aproape nouă. Doritorii se pot interesa și le pot vedea, la

Liviu Dumitrean, preot

în Sântimbru, poșta Teiuș (j. Alba).

(756) 1-2

ICOANE SFINTE

Reproduceri artistice de pe tablourile pictorilor clasici. — Diferite mărimi. — Dela 20—500 Lei. — Domnul Hristos. Preacurata Vergură Maria
INMORMÂNTAREA DOMNULUI HRISTOS executată în 5 colori, mărimea 47/59 cm. Lei 80. — Să nu lipsească din casa nici unui creștin.

Se află de vânzare la

Librăria Seminarului, Blaj

Cărți bisericești

La *Librăria Seminarului* din Blaj se află de vânzare următoarele:

- Orologion sau Ceaslov** legat în pânză cu cruce aurită „ 260—
- Antologion sau Mineiul** care cuprinde în sine slujbele dumnezeieștilor sărbători, ale Născătoarei de Dumnezeu și ale Sfinților de preste an; amândouă tomurile în legătură tare, cu călcăi de piele; Tomul I Septembrie—Decembrie „ 780—
- Tomul II și III legate împreună, cari cuprind lunile Ianuar—August și rânduiala slujbelor de obște ale Sfinților „ 1100—
- Sfânta și dumnezeiasca Evanghelia**, a Domnului și Dumnezeului nostru Isus Hristos; legătură de carton cu călcăi de piele și cruce aurită Lei 550—
- Aceeaș sfântă Evanghelia, în legătură întreagă de piele, cu cei patru evangheliști și crucea aurită „ 2500—
- Apostolul sau Faptele și epistolele** Sf. Apostoli; legătură de carton, cu călcăi de piele „ 375—
- Euhologiu sau Molitevnice** legat în pânză, cu cruce aurită „ 260—
- Triod** care cuprinde toată rânduiala din Sfintele Paresimi; legătură tare, cu călcăiu de piele „ 510—
- Toate acestea cărți se cer dela:
- Octoih mic** pe opt versuri, împreună cu altele ce se țin de inserat, mâncat, Sâmbăta și Dumineca; tipăritură din 1927; legat în pânză „ 110—
- Pentecostar mic** care cuprinde cântările dumnezeiești dela Dumineca Paștilor până la Dumineca tuturor Sfinților; legat „ 90—
- Rânduiala Sf. Ungerii** sau Maslul care se cântă de un preot „ 5—
- Prohodul** Domnului nostru Isus Hristos „ 10—
- Psaltirea** Profetului și Impăratului David; legătură de carton cu pânză „ 100—
- Acatistier** sau carte care cuprinde în sine rugăciuni pentru pietatea fiecărui creștin, legat frumos „ 100—
- Domnului să ne rugăm** cântic de rugăciuni și cântări, întocmită de Dr. Nicolae Brinzeu; legată „ 20—
- Paraclisul** Născătoarei de Dumnezeu, precum și alte cântări și rugăciuni pentru tinerime; legat în table „ 12—
- Cântărețul** cu răspunsurile și cântările dela sf. liturghie și dela alte slujbe, pentru tinerime; legat „ 12—
- Credința soldatului român**, rugăciuni și învățături pentru militari; legătură frumoasă în table „ 12—

Librăria Seminarului, Blaj jud.
Târnava-mică

RECLAMA

::: este sufletul comerțului :::